

СПРАВКА ЗА НАУЧНИТЕ И НАУЧНО-ПРИЛОЖНИТЕ ПРИНОСИ

на гл. ас. д-р Станимира Радославова Славова

Научен отдел „Развъждане и технологии в овцевъдството“,

Земеделски институт – Стара Загора,

във връзка с участие в конкурс, обявен в ДВ, бр.107/29.12.2023 г. за заемане

на академична длъжност „Доцент“ в професионално направление

6.3. Животновъдство и научна специалност „Овцевъдство и козевъдство“

I. Изчисляване на рентабилност и икономически стойности на продуктивни и функционални признаци при овце от различни продуктивни направления чрез прилагане на био-икономически модели

1. При овце от млечно направление

1.1. При овце от Синтетична популация българска млечна

В рамките на конкретното проучване е установена отрицателна стойност за рентабилността от отглеждането на овце от СПБМ. Признакът брой родени агнета от овца майка е с най-висока относителна икономическа стойност в комплекса от анализирани продуктивни и функционални признаци, следван от добивът на мляко за стандартен доен период и продуктивният живот на овцете (статия Г7-14) - принос с научно и научно-приложно значение.

2. При тънкорунни породи овце

2.1. При овце от Тракийската тънкорунна порода

Рентабилността в проучваното стадо от Тракийската тънкорунна порода е отрицателна величина, а признакът с водещо значение по отношение на функцията на печалбата е броят родени агнета от овца майка, поради което е необходимо развъдната дейност да бъде насочена към повишаване на плодовитостта. В селекционната цел следва да бъдат включени и признаците, свързани със заплодяемостта на женските животни и преживяемостта на агнетата при раждане и до отбиване, т.е. опазването

на приплодите трябва да бъде приоритет в грижите за животните (статия Г7-5) – принос с оригинален характер и научно-приложно значение.

II. Установяване на икономическата ефективност от отглеждане на овце от различни продуктивни направления

1. При овце от млечно направление и техни кръстоски

1.1. При овце от СПБМ и техни F1 кръстоски с Ил дьо Франс и Мутон Шароле

Икономически най-ефективно е угодването на агнета кръстоски F1 с Ил дьо Франс, следвани от кръстоски F1 с Мутон Шароле и агнета от СПБМ (статия В4-1) - принос с научно и научно-приложно значение.

2. При автохтонни породи овце

2.1. При овце от породата Медночервена шуменска

Отглеждането на овце от породата е икономически ефективно за конкретните параметри на проведеното изследване, с отчетена негативна тенденция по отношение на печалбата със субсидии за овца-майка за тригодишния период на проучване (статия В4-2) - принос с научно и научно-приложно значение.

2.2. При овце от Каракачанската порода

Отглеждането на каракачански овце в планинските (статия В4-3) и равнинните райони (статия Г7-3) на България е рентабилно и икономически ефективно в условията на конкретните проучвания. Постигнат е положителен баланс между общите приходи и разходи в стопанствата с основна заслуга за това на получените субсидии по съответните схеми и мерки - принос с научно и научно-приложно значение.

2.3. При овце от Местната старозагорска порода

Отчетени са както ниски печалби, така и загуби в проучваните овцеферми, което означава, че оцеляването им е изложено на риск. Поради нарастващите цени на фуража, енергията, труда и горивата те вероятно няма да могат да останат жизнеспособни в бъдеще, особено ако не бъде оказана необходимата адекватна финансова подкрепа за поддържане размера на популацията и нейното опазване като ценен генетичен ресурс в страната (Г7-13) - принос с оригинален характер и научно-приложно значение.

3. При овце от тънкорунни породи

3.1. При овце от Североизточнобългарската тънкорунна порода

Установеният положителен годишен финансов резултат и рентабилност в проучваното стопанство са свързани предимно с размера на получените субсидии. Необходимо е да се насочат усилия към повишаване продуктивността на животните, редуциране на разходите за овца майка и реализиране на всички възможности за получаване на субсидии от държавата (статия Г7-10) - принос с научно и научно-приложно значение.

4. При месодайни породи овце

4.1. При овце Ил дьо Франс

Отглеждането на овце от породата е рентабилно само в част от проучваните стопанства, като размерът на фермата (броя животни) не е определящ за размера на приходите, а по-скоро продуктивността на животните, прилаганите технологии и стратегията на управление. (статия Г7-6) - принос с научно и научно-приложно значение.

III. Фенотипни характеристики и влияние на генетичните и негенетични фактори върху нивото на селекционните признаци при овце от различни продуктивни направления

1. При месодайни породи овце

1.1. При овце от породата Ил дьо Франс

Прилагането на комбиниран метод за хормонална стимулация - импланти и вагинални тампони при овце Ил дьо Франс не повлиява в значителна степен заплодяемостта на животните, но оказва съществено влияние върху плодовитостта им (статия В4-3) - принос с научно и научно-приложно значение.

Генетичните фактори (баща, майка и генеалогична линия) и средовите фактори (стадо-година-сезон и стопанска година) имат високо достоверно влияние върху признаците живо тегло и плодовитост, докато биологичните фактори (възраст, поредност на раждане, тип на раждане и брой живородени агнета при последващо агнене) влияят с различна степен на достоверност върху продуктивността (статия В4-7) - принос с научно и научно-приложно значение.

Установени са незначителни и ниски стойности на херитабилитета, повторяемостта и генетичните корелации на анализирания признаци плодовитост и живо тегло, което е показател за ниска генетична детерминираност на варирането и по-съществено влияние на факторите на средата, предполагащо слаба ефективност на

масовата селекция по фенотип (статия Г7-2) - принос с научно и научно-приложно значение.

1.2. При овце от породата Мутон Шароле

Плодовитостта на животните от проучваното стадо е средно 1,445 агнета от овца майка за анализирания период, като нивото на признака се влияе от поредността на агнене (статия Г7-1) - принос с научно и научно-приложно значение.

Генетичните фактори (баща, майка и генеалогична линия) имат високо достоверно влияние върху плодовитостта и живото тегло, докато биологичните и средови фактори оказват влияние върху нивото им с различна степен на достоверност - принос с научно и научно-приложно значение.

Установените стойности на херитабилитета, повторемостта и корелациите са показател за ниско генетично разнообразие, стесняване на генетичната детерминираност на продуктивните признаци в проучваното стадо и необходимост от индивидуална селекция по всеки от тях (статия Г7-4) - принос с научно и научно-приложно значение.

2. При тънкорунни породи овце

2.1. При овце от Тракийската тънкорунна порода

Телесното тегло и костната маса на животните от породата нарастват по-интензивно в периода от 6 до 9-месечна възраст, което е съпроводено с повишаване на оценката на телесното състояние. При женските животни на 18 месеца, което съвпада с техния първи размножителен сезон, са отчетени високи нива на селекционните признаци вълнодобив, дължина на вълната, рандеман и чисто влакно (статия В4-8) - принос с научно и научно-приложно значение.

Генеалогичната линия не оказва достоверно влияние върху плодовитостта, дължината на вълната, рандемана и чистото влакно (с изключение на вълнодобива на 18-месечна възраст) (статия Г7-7), докато възрастта на овцете влияе с различна степен на достоверност върху живото тегло, плодовитостта и вълнодобива (статия Г7-8). Установен е слаб и без определена тенденция ефект на сезона на раждане върху живото тегло на агнетата от раждане до отбиване (и на 9 месеца при женските шилета) и съществено влияние на типа раждане, който дава значително предимство на агнетата единаци пред близнаците (статия Г7-9). Полът на агнетата влияе върху интензитета на растеж в ползва на мъжките агнета, родени през есента след хормонална стимулация на майките, докато при тези, родени през зимата от хормонално нетретирани овце майки

не е установена определена тенденция при този признак по пол (статия Г7-12) - приноси с научно и научно-приложно значение.

3. При овце от млечно направление

3.1. При овце от Синтетична популация българска млечна

Живото тегло и костната система на животните нарастват по-интензивно в периода от 6 до 9-месечна възраст, което е съпроводено с повишаване на Оценката на телесното състояние (BCS), след което се наблюдава известно забавяне на темпа на растеж и намаляване на BCS, но нарастване на живото тегло. Стойностите на двата показателя на 18-месечна възраст обаче показват, че физиологичното състояние на животните е подходящо за включването им в развъдния процес (статия В4-9) - принос с научно и научно-приложно значение.

Установена е тенденция за повишаване на млечността на овцете при II-ра и III-та лактация. Средната плодовитост за целия период на проучване варира в границите от 1,00 до 1,58 агнета от овца майка, като достига максимума си на III-то оагване (статия В4-10) - принос с научно и научно-приложно значение.

Годината на раждане на овцете, поредността на лактация и броя на родените агнета от овца оказват влияние с различна степен на достоверност върху признаците на млечната продуктивност (млечност в контролния ден, млечност за доен период, среднодневна млечност и млечност за 120-дневен доен период) (статия Г7-15) - принос с научно и научно-приложно значение.

Проведените изследвания са от особено значение за разработване на подходяща развъдна стратегия и правилно провеждана селекция в проучваните стада овце от различни породи и продуктивни направления, за съхранение на генетичните ресурси в страната и повишаване на икономическата ефективност от отглеждането им.

12.02.2024г.

гр. Стара Загора

Изготвил:.....

/гл. ас. д-р Станимира Славова/